

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem P.K. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Chełmie z dnia 19 kwietnia 2023 r., sygn. akt 4169-1.Ds. [...], o umorzeniu śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2023 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś.,
zawartego w postanowieniu z dnia 11 maja 2023 r., sygn. II Kp 387/23,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił

**uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania
Sądowi Rejonowemu w Chełmie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 maja 2023 r., sygn. II Kp 387/23, Sąd Rejonowy w L. z siedzibą w Ś. wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie występują realnie okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do jej obiektywnego rozpoznania przez Sąd właściwy miejscowo. Sąd podkreślił, że śledztwo toczyło się w sprawie „przekroczenia uprawnień przez niedopełnienie obowiązków w okresie co najmniej od dnia 29 grudnia 2015 roku do 2018 roku daty dziennej nieustalonej, w Ś., woj. [...], przez sędziów Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś. oraz kierownika kuratorów sądowych zatrudnioną w tymże Sądzie Rejonowym, poprzez

niepowiadomienie organów ścigania o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez sędziów wymienionego Sądu”. Umorzone postępowanie przygotowawcze było co prawda prowadzone *in rem*, ale ze względu na treść zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa dotyczyło zdarzeń, do których miało dojść z udziałem konkretnych sędziów i pracownika Sądu wnioskującego. W ocenie tego Sądu, celem uniknięcia zarzutów o brak obiektywizmu i bezstronności przy rozpoznaniu tego zażalenia, zasadne jest by sprawa ta nie była rozpoznawana przez Sąd Rejonowy w L. z siedzibą w Ś.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, że nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., II KO 23/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 41/18). Toteż należy uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie pierwotnie właściwym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21).

W opisie czynu objętego zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa i będącego przedmiotem śledztwa mowa jest ogólnie o sędziach Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś. Jednakże lektura akt prowadzi do wniosku, że chodzi przede wszystkim o SSR P.B., sędziego orzekającego w IV Wydziale Rodzinnym i Nieletnich, E.C. – kierownika II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś., a także o osobę Prezesa tego Sądu Rejonowego.

W tej konkretnej sprawie w ocenie Sądu Najwyższego zachodzą szczególne okoliczności determinujące zmianę właściwości miejscowej Sądu. Uzasadnia to fakt, że zdaniem składającego zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa zaniechania

będącego przedmiotem śledztwa mieli się dopuścić sędziowie Sądu właściwego, w tym jego Prezes (jeden z zarzutów zażalenia wprost wskazuje „Panią i Pana Prezesa” Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś. jako „głównych podejrzanych” – k. 448). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że gdy sąd miejscowo właściwy miałby wydać orzeczenie, którego treść dotyczy Prezesa oraz sędziego tego sądu, jest wysoce prawdopodobne, że pozostawienie sprawy w kognicji tego sądu prowadzioby do pojawienia się, mających cechę racjonalności, głosów, podających w wątpliwość zdolność tego sądu do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 29 kwietnia 2022 r., IV KO 31/22; 10 marca 2022 r., IV KO 18/22).

Mając na względzie ten standard, jak i specyficzne okoliczności tej sprawy wynikające z akt prowadzonego i następnie umorzonego postępowania przygotowawczego, Sąd Najwyższy zdecydował się uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k.

Wskazując Sąd mający rozpoznać sprawę po przekazaniu, Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że nie ma przeszkody w postaci zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości, aby niniejsza sprawa została na etapie postępowania zażaleniowego rozpoznana przez Sąd Rejonowy w Chełmie.

Z uwagi na powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

(TM)